

สมุดรายนามคำฉันท์ส่วนที่แต่งสมัยกรุงศรีอยุธยา : การวิเคราะห์และวิจารณ์เชิงประวัติ

เรืออากาศโทหญิง สุมาลี กฤษะกุล

006009

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร

พ. ศ. ๒๕๑๙

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The Ayudhya Portions of Samuthrakhot Khamchan :

A Historical Analysis and Criticism.

Lieutenant Sumalie Kieyakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการ ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten Signature]

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ .. *[Signature]* .. ประธานกรรมการ
.. *[Signature]* .. กรรมการ
.. *[Signature]* .. กรรมการ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ชั้นพิเศษ คมคาย นิลประภัสสร

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : สมุทรรโฆษค่านันท์ส่วนที่แก่งสมัยกรุงศรีอยุธยา : การวิเคราะห์ และวิจารณ์เชิงประวัติ

ชื่อ : เรืออากาศโท สุมาลี กฤษะกุล

แผนก : ภาษาไทย

ปีการศึกษา : ๒๕๑๘

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มุ่งวิเคราะห์และวิจารณ์สมุทรรโฆษค่านันท์เฉพาะส่วนที่แก่งชั้น ในสมัยกรุงศรีอยุธยาโดยละเอียด เพื่อให้เกิดความกระจ่างเกี่ยวกับปัญหาเชิงประวัติ ทั้งในคานสมัยที่แก่งและคูแก่ง โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ คำานาน และคำสันนิษฐานเท่าที่มีอยู่มาต่อหากัน สํารวจชำระสมุทรรโฆษค่านันท์จาก ฉบับตัวเขียนและฉบับพิมพ์ แล้วนำมาวิเคราะห์และวิจารณ์ตามลำดับ ตั้งแต่ลักษณะของ ค่านันท์และวรรณกรรมค่านันท์ ปัญหาเชิงประวัติของสมุทรรโฆษค่านันท์ สมุทรรโฆษค่านันท์ และวรรณกรรมสมัยอยุธยาที่เกี่ยวข้องกันในเชิงประวัติ ได้ผลสรุปในที่นี้คือว่า หลักฐาน ทางประวัติศาสตร์และลักษณะเชิงวรรณกรรมของสมุทรรโฆษค่านันท์เอง ชี้บ่งว่า สมุทรรโฆษค่านันท์ เป็นผลงานในระหว่างรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ และสมเด็จพระ รามราชาธิปัติที่ ๒ กวีผู้พนธ์อาจได้แก่สมเด็จพระรามราชาธิปัติที่ ๒ นั้นเอง มีใจผลงาน รวมของกวีสองท่านในรัชกาลสมเด็จพระนารายณ์มหาราชตั้งที่เชื่อถือกันอยู่แต่เดิม ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์นี้จะ เป็นประโยชน์ในการศึกษาวรรณกรรมสมัยอยุธยา เรื่องอื่น ๆ ที่ยังมีประวัติการแต่งคลุมเครืออยู่ และขอเสนอแนะว่าสมุทรรโฆษค่านันท์ยังมีคุณค่าควร แก่การนำมาศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในคานอื่น ๆ อีก

9

THESIS TITLE : The Ayudhya Portions of Samuthrakhot KhamChan
: A Historical Analysis and Criticism.

NAME : Lieutenant Sumalie Kieyakul

DEPARTMENT : Thai

ACADEMIC YEAR : 1975

ABSTRACT

This thesis is a detailed analysis and criticism of the Ayudhya Portions of Samuthrakhot KhamChan in order to solve the historical problems concerning their exact age and real author. Related historical data, and available assumptions are collected for a thorough examination; then the actual text, revised from all manuscripts and published editions, is analysed and criticised under the following headings : the characteristics of Chanda and literary works in Chanda form, the historical problems of Samuthrakhot Khamchan, and its historical relationship with other literary works of the Ayudhya Period. The conclusion is made that Samuthrakhot Khamchan was written during the period of time from the reign of King Boromatrailokanat up to the reign of King Ramathibodi the Second, possibly by the latter King himself. It is not the corporate work of two poets in the reign of King Narai the Great as has been generally accepted before. This thesis should be useful for the historical studies of other

anonymous literary works of the Ayudhya Period. The final suggestion is that Samuthrakhot Khamchan still has many aspects worthy of further study.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การที่วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จลงได้เรียบร้อยทั้ง ๆ ที่มีเวลาจำกัด ก็โดยได้รับความอนุเคราะห์จากหอสมุดแห่งชาติ ให้เข้าสำรวจฉบับตัวเขียนของสมุทรมหาบัณฑิตอย่างสะดวก อาจารย์ชั้นพิเศษ คมคาย นิลประภัสสร ผู้ควบคุมการวิจัย กรุณาแนะแนวทางในการเขียน ทั้งเพื่อนทุกคนก็ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

จึงขอแสดงความขอบคุณ และสำนึกในน้ำใจของทุกท่านไว้ ณ ที่นี้.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่ ๑ ฉันทและวรรณกรรมคำฉันท์	๑
บทที่ ๒ สมุทโฆษคำฉันท์ : ปัญหาเชิงประวัติ	๒๒
บทที่ ๓ สมุทโฆษคำฉันท์กับวรรณกรรมคำฉันท์ที่เกี่ยวข้องกันในเชิงประวัติ	๕๔
บทที่ ๔ สมุทโฆษคำฉันท์กับวรรณกรรมสมัยอยุธยาตอนต้น	๑๒๖
บทที่ ๕ สรุปและเสนอแนะ	๒๒๑
บรรณานุกรม	๒๒๗
ภาคผนวก	๒๓๑
ประวัติการศึกษา	๒๕๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิและตารางประกอบ

	หน้า
แผนภูมิที่ ๑	๖๓
แผนภูมิที่ ๒	๖๔
แผนภูมิที่ ๓	๖๕
แผนภูมิที่ ๔	๖๕
แผนภูมิที่ ๕	๗๕
แผนภูมิที่ ๖	๑๓๓
แผนภูมิที่ ๗	๑๓๓
แผนภูมิที่ ๘	๑๓๕
ตารางที่ ๑	๘๒
ตารางที่ ๒	๑๘๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย